

Motion till riksdagen
2013/14:So486

av **Shadiye Heydari och Cecilia Dalman Eek (S)**

Socialpolitiskt handlingsprogram

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör göra en grundlig översyn av socialpolitiken.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett socialpolitiskt handlingsprogram för 2000-talet bör tas fram.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att folkrörelser och expertis bör bjudas in att bidra genom att påverka metoder och utövande.¹

¹ Yrkande 3 hänvisat till KrU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Sverige är ett land där ett fantastiskt skyddsnet byggt upp för den som på olika sätt har hamnat utanför den samhälleliga normen. Det kan handla om missbruk av alkohol eller droger, psykisk sjukdom, hemlöshet m.m. Samhället har genom åren skaffat sig en betydande expertkunskap när det gäller att hjälpa dessa människor. Samtidigt räcker det att man tar en promenad genom vilken större stad som helst i Sverige för att se att det finns betydande mängder av människor som inte har fått tillgång till eller blivit hjälpt av denna expertis. Varje överdos, varje hemlös eller/och prostituerad är ett misslyckande för samhället och en personlig katastrof för individen och dess närmaste.

Och kanske är det just här som bristerna i de samhälleliga insatserna blir som tydligast. Idag år 2013 har vi forskat oss ner till minsta beståndsdel i det samhälleliga skyddsnetet, varenda liten knut i det, varenda liten gen som kan vara destruktiv för människan är kartlagd och det finns mediciner för i stort sett alla sinnessillstånd som en människa för tillfället befinner sig i.

Det som verkar saknas idag är helhetssynen. På 70-talet diskuterades mycket huruvida det var arv eller miljö som avgjorde huruvida det går bra eller dåligt för en människa i livet. Teser bröts mot varandra i vilda ideologiska diskussioner och ledde sällan fram till någon syntes utan kanske snarare till låsta positioner. Idag skulle nog de flesta skriva under på att både arv och miljö spelar roll. Och att medicinera mot sitt genetiska arv kan man göra, men hur kan man medicinera mot sin miljö? Vad hjälper det om skolsköterskan (i den mån det finns en sådan) hjälper en elev med sömnproblem att få sömnmedel när sömnbristen härrör ifrån att föräldrarna dricker nätterna igenom? Vilka piller hjälper gentemot arbetslöshet? Mobbning i skolan? Barnfattigdom? Langning på skolgården?

Idag genomförs ytterst kvalificerade punktinsatser emot både fysisk och psykisk ohälsa men alltför sällan gör man en helhetsanalys. I slutändan är det alltid den enskildes ansvar om den tar till flaskan eller drogerna och/eller väljer en kriminell karriär. Men fram till dess måste alla samhällets insatser vara inriktade på att dess medborgare skall framleva sina liv som konstruktiva, skapande och bidragande individer. Därför måste vi lyfta blicken och återigen skaffa oss förståelsen och kunskapen om hur allt hänger ihop. Det bemötande, stöd och den uppmärksamhet ett föräldrapar får redan på mödravårdscentralen kan vara lika avgörande som aktuella böcker och goda pedagoger i skolan. Allt hänger ihop, vi vet att föräldrars ekonomiska och utbildningsmässiga situation påverkar barnets förmåga att tillvarata kunskap, skaffa sig en grundtrygghet och så småningom göra sina livsval på ett bra sätt.

De som idag gör kanske den viktigaste förebyggande insatsen för barn och ungdom är idrottsrörelsen. Hur man hanterar alla barn och ungdomars chanser till att platsa i laget, vilken ledarfilosofi man använder sig av osv. spelar en jätteviktig roll. I jämförelse med skolans lärare så träffar en lagledare och tränare sina adapter ett par gånger i veckan, de flestas föräldrar på matcher m.m. Man får en relation med både ungdomar och föräldrar som myndighet-

Fel! Okänt namn på

erna aldrig kan matcha. Samma gäller andra folkrörelser såsom scouter, ridhus, musikskolor m.m.

Denna kunskap som folkrörelserna besitter och detta engagemang får aldrig slarvas bort av oss. Det råder i dag en hysteri kring att allting skall vara evidensbaserat, vilket låter professionellt och bra. Men vad evidensen garanterar är bara en högsta lägsta nivå när det gäller vissa metoder och bemötande. Det går däremot inte att leda i evidens vad det är som gör att någon inte börjar dricka, använda droger, misshandla sin fru osv. Däremot finns det en gedigen kunskap om vad som påverkar olika beteenden. Vad som skapar trygga och stabila individer.

Till stor del finns denna kunskap inom våra folkrörelser. Den får aldrig hamna i underläge gentemot den sk. expertisens teorier. En människas utveckling påverkas av så många faktorer att man omöjligtvis kan peka ut en viss metod eller en viss händelse som avgjort åt det ena eller andra hållet. Socialpolitiken är alldeles för viktig för att lämna över till experterna!

Framtidens socialpolitik måste vara brett förankrad, bygga på ett både evidens- och kunskapsbaserat synsätt där syntesen blir en stark politik baserad på både forskning, genomtänkta teorier kombinerat med praktiska erfarenheter och kunskaper. Först då får vi ihop hela pusslet och kan bli framgångsrika.

Stockholm den 2 oktober 2013

Shadiye Heydari (S)

Cecilia Dalman Eek (S)